

Lietuvos Respublikos maitinės personalo tolerancijos korupcijai nustatymo tyrimas

Tyrimo, skirto įvertinti Lietuvos Respublikos maitinės personalo požiūrį į korupciją, rezultatų apibendrinimas

2024 m. liepa

Tyrimo tikslai

- Nustatyti Lietuvos Respublikos muitinės darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją, kiek plačiai paplitęs šis reiškinys institucijoje, kokia darbuotojų patirtis susiduriant su galimomis korupcinio pobūdžio apraiškomis;
- Stebėti muitinės darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo bei atsparumo korupcijai pokytį.

Tyrimo metodologija

☐ **Tyrimo metodas**

Anoniminė apklausos anketa, kurią sudarė 19 klausimų

Apklausos nuoroda buvo paskelbta muitinės vidinėje internetinėje svetainėje, taip pat apklausos nuoroda išsiųsta visiems muitinės darbuotojams bendru elektroniniu paštu

☐ **Tyrimo trukmė**

Anoniminės apklausos anketą buvo galima užpildyti nuo 2024-07-03 iki 2024-07-17

☐ **Tyrimo dalyviai**

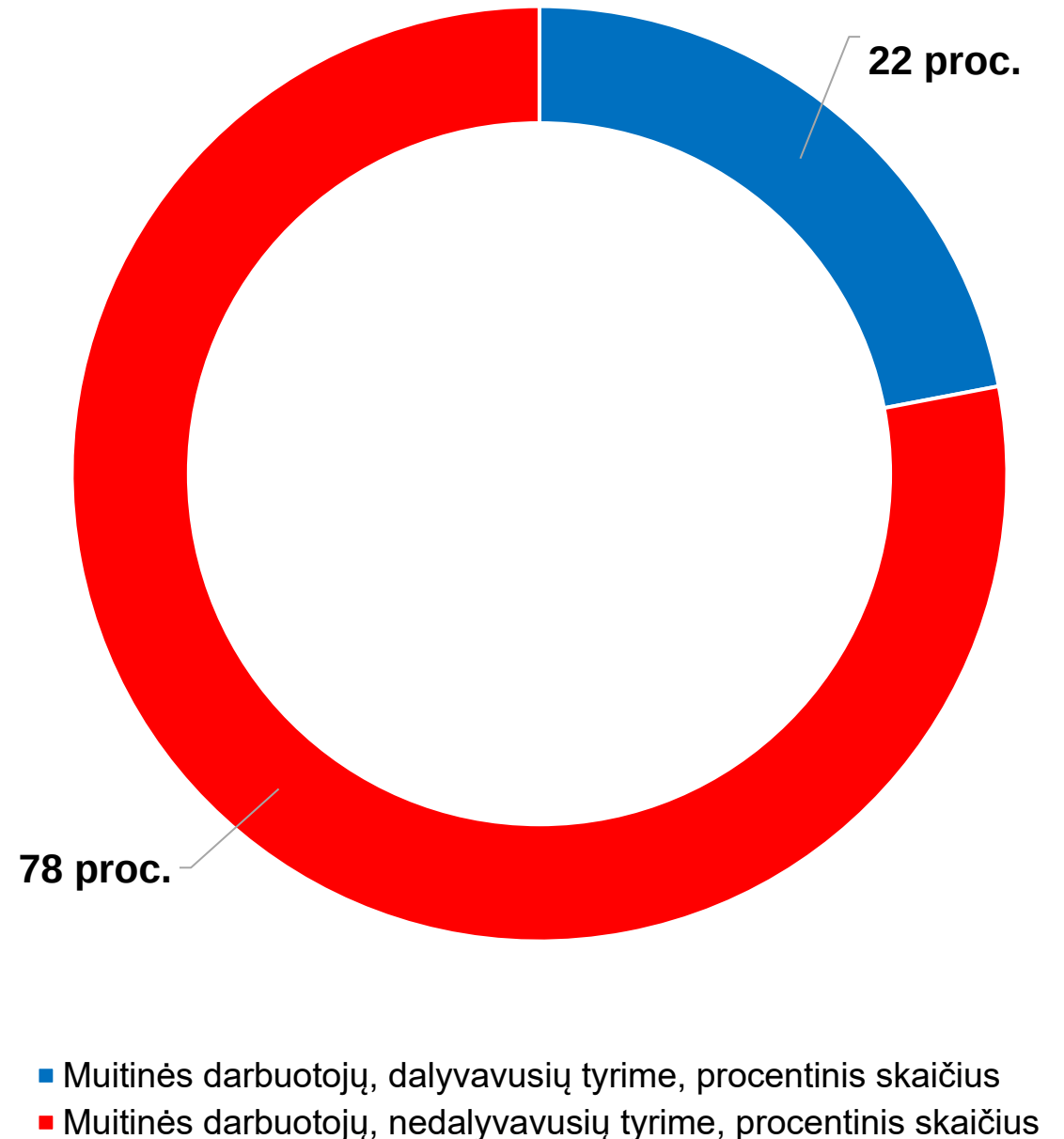
Muitinės pareigūnai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis

Anoniminę apklausos anketą užpildė 420 respondentų (2022 m. – 337 respondentų)

Tyrimo rezultatų apibendrinimas

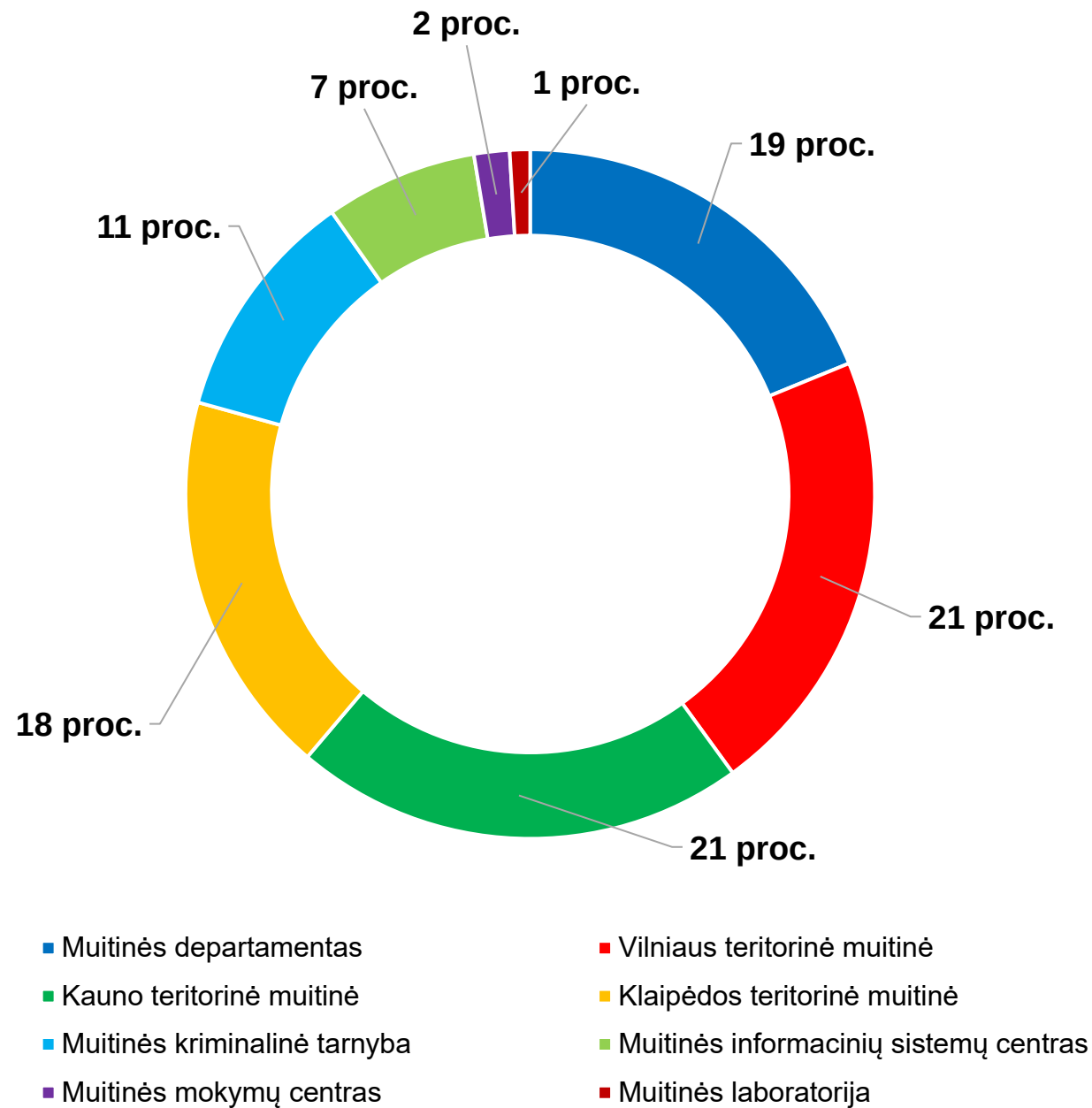
RESPONDENTŲ AKTYVUMAS

- ❑ 2024 m. apklausoje dalyvavo 22 proc. Lietuvos Respublikos muitinės darbuotojų (*respondentų*), t. y. 420 iš 1909.
- ❑ Palyginti su 2022 m. atlikto tyrimo rezultatų duomenimis procentine išraiška nuo dirbančių darbuotojų skaičiaus, apklausoje dalyvavo **5 proc. daugiau respondentų** (2022 m. apklausoje dalyvavo 17 proc. *respondentų*, t. y. 337).

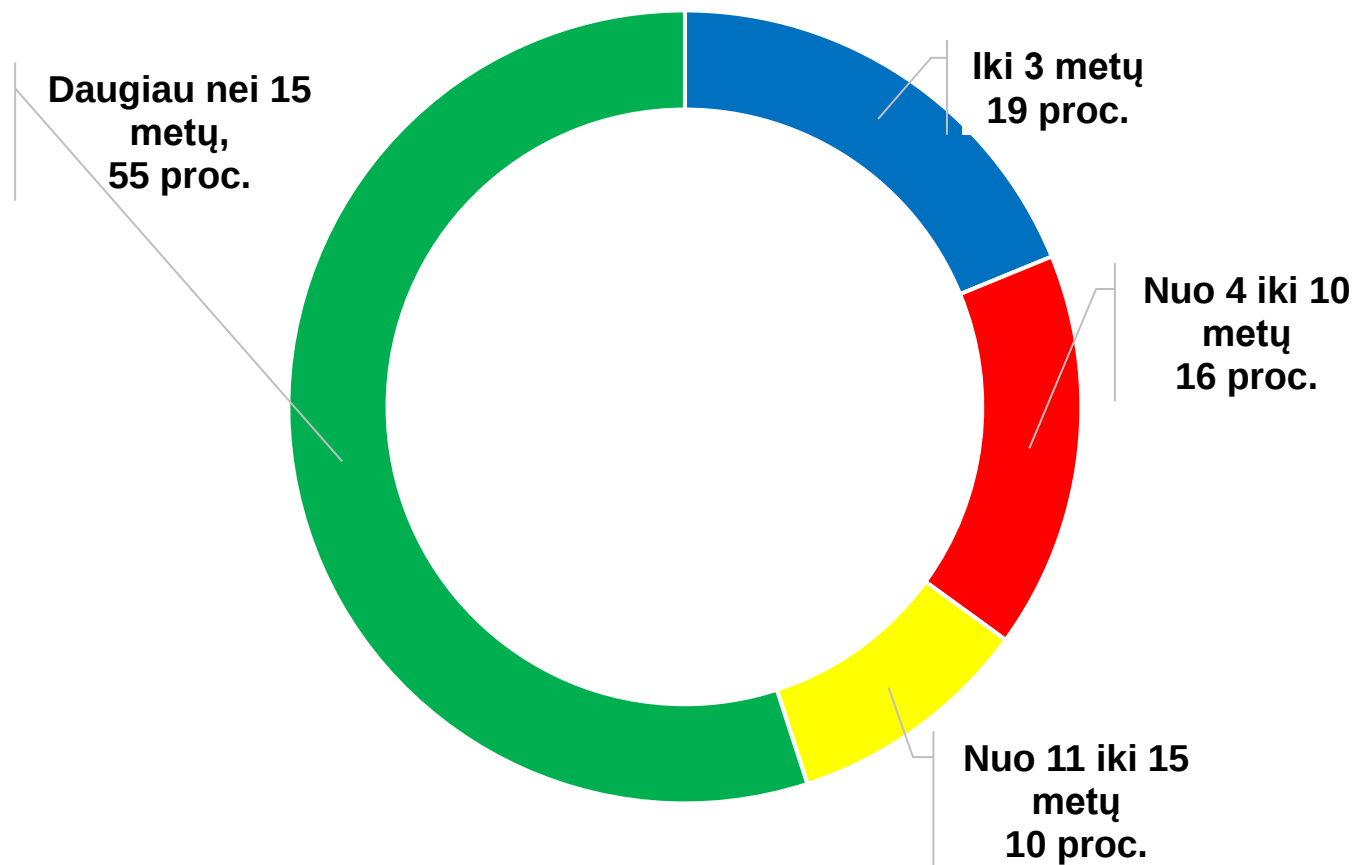
RESPONDENTŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL MUITINĖS ĮSTAIGAS

- ❑ Palyginus 2022 m. ir 2024 m. atliktų apklausų duomenis, nors respondentų skaičius skyrėsi, tačiau procentine išraiška jų pasiskirstymas pagal muitinės įstaigas išlieka labai panašus.
- ❑ 2022 m. apklausoje aktyviausi buvo Klaipėdos teritorinės muitinės darbuotojai (22.8 proc.), Kauno teritorinės muitinės darbuotojai (20.8 proc.), Vilniaus teritorinės muitinės darbuotojai (20.2 proc.) ir Muitinės departamento darbuotojai (19.6 proc.).

DARBO TRUKMĖ MUITINĖJE

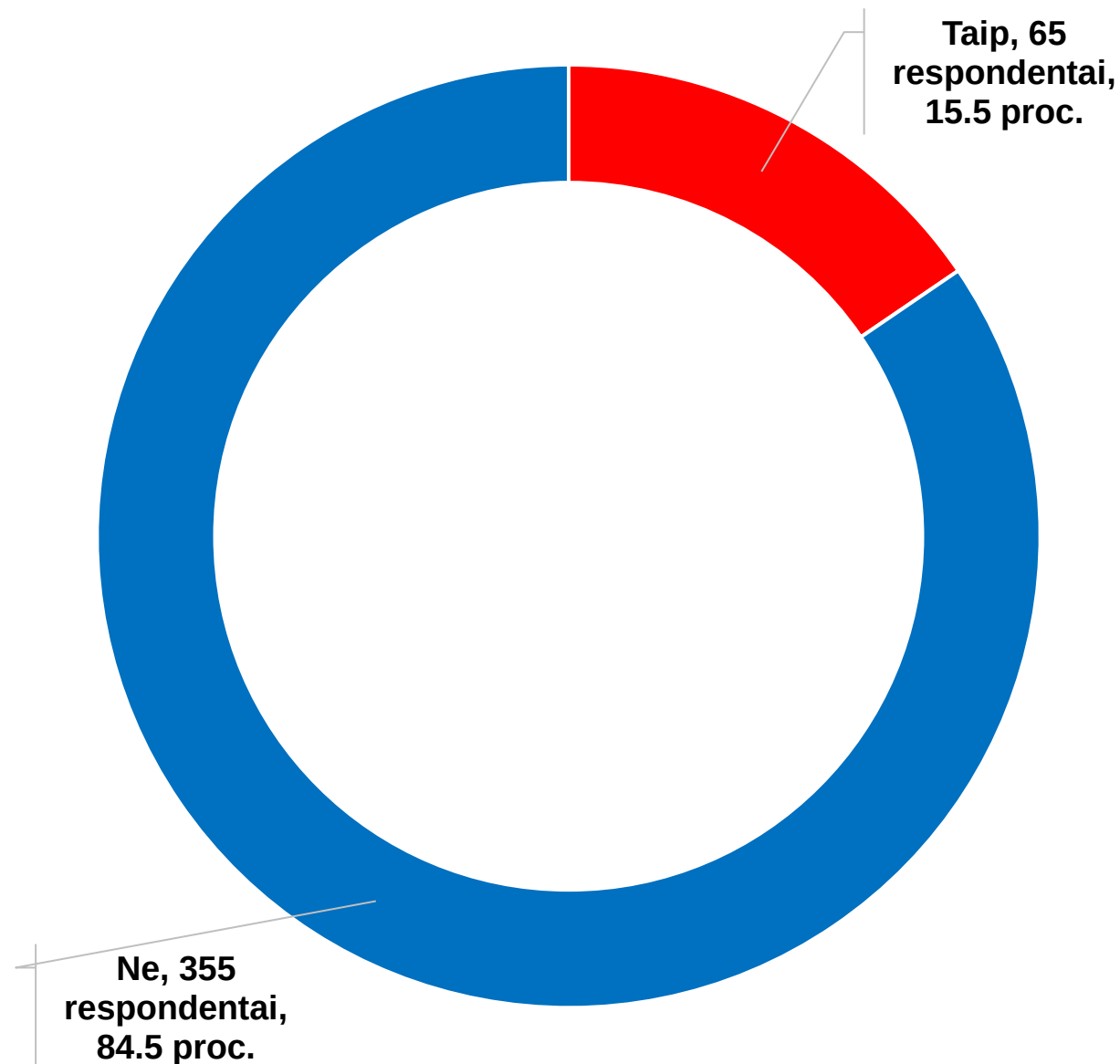
- 2022 m., ir 2024 m. atliktų apklausų metu aktyviausi buvo tie muitinės darbuotojai, kurie Lietuvos Respublikos muitinėje dirba daugiau nei 15 metų. Jie sudarė daugiau nei pusę visų apklausoje dalyvavusių respondentų, atitinkamai 56 proc. ir 55 proc.

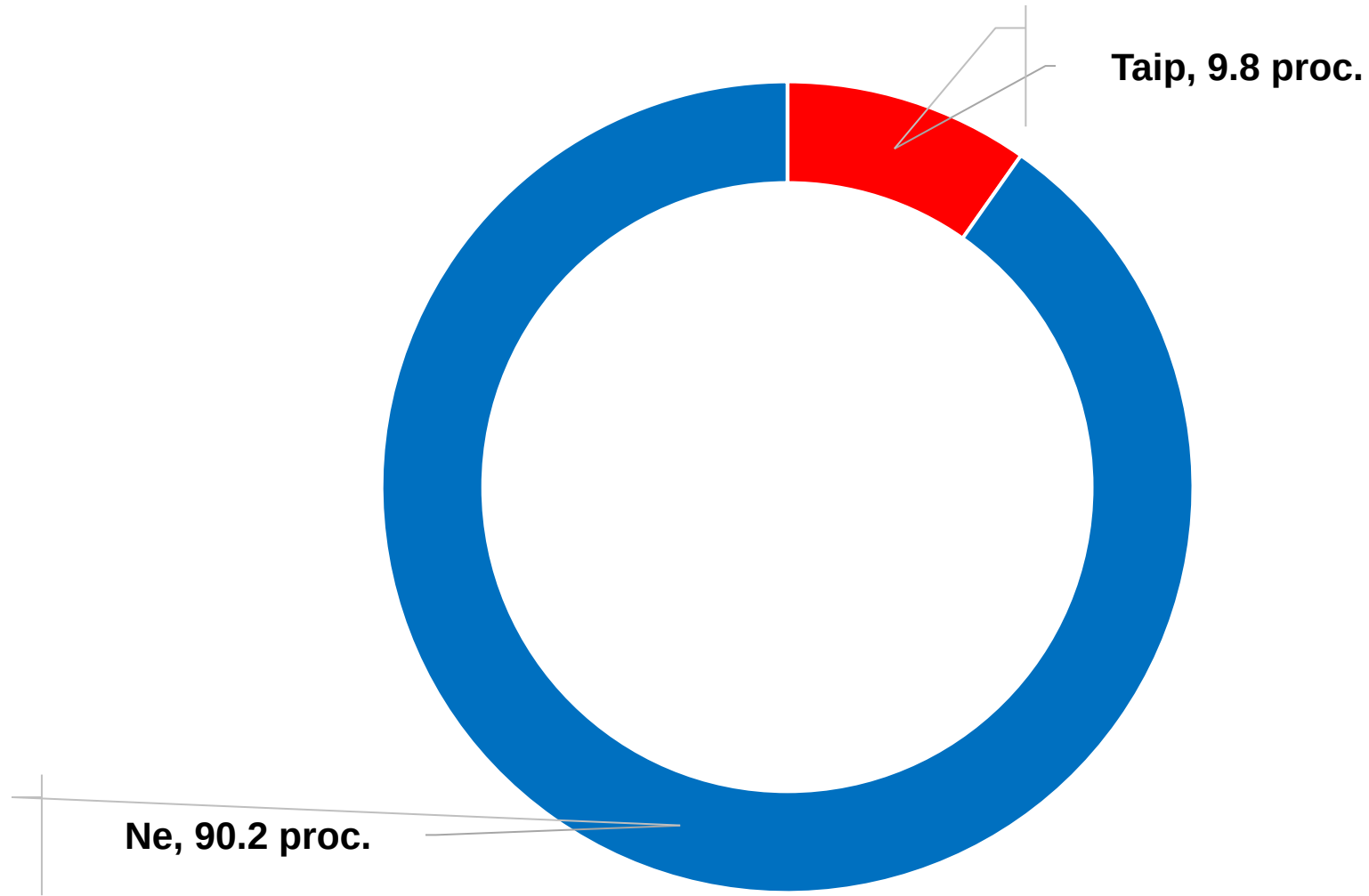
KORUPCIJOS PAPLITIMAS MUITINĖJE

„Ar manote, kad muitinėje yra paplitusi situacija, kuomet muitinės darbuotojai yra siūlomas neteisėtas atlygis?“

- ❑ Didžioji dalis respondentų (84.5 proc.) atsakė neigiamai, tačiau **15.5 proc. muitinės darbuotojų** vis dėlto mano, kad tokia situacija yra paplitusi.
- ❑ Remiantis 2022 m. atliktos apklausos duomenimis, **kas dešimtas respondentas (10.4 proc.)** manė, kad tokia situacija, kuomet muitinės darbuotojai yra siūlomas neteisėtas atlygis, yra paplitusi muitinėje.
- ❑ Palyginus 2022 ir 2024 m. apklausų duomenis, nustatyti nežymūs pasikeitimai, tačiau tam galėjo turėti įtakos apklausose dalyvavusių respondentų skaičius (2024 m. 5 proc. daugiau respondentų), taip pat šįmet buvo galima pasirinkti tik iš dviejų atsakymo variantų (taip arba ne), o 2022 m. – iš trijų atsakymo variantų (taip, ne, negaliu atsakyti (nežinau)).

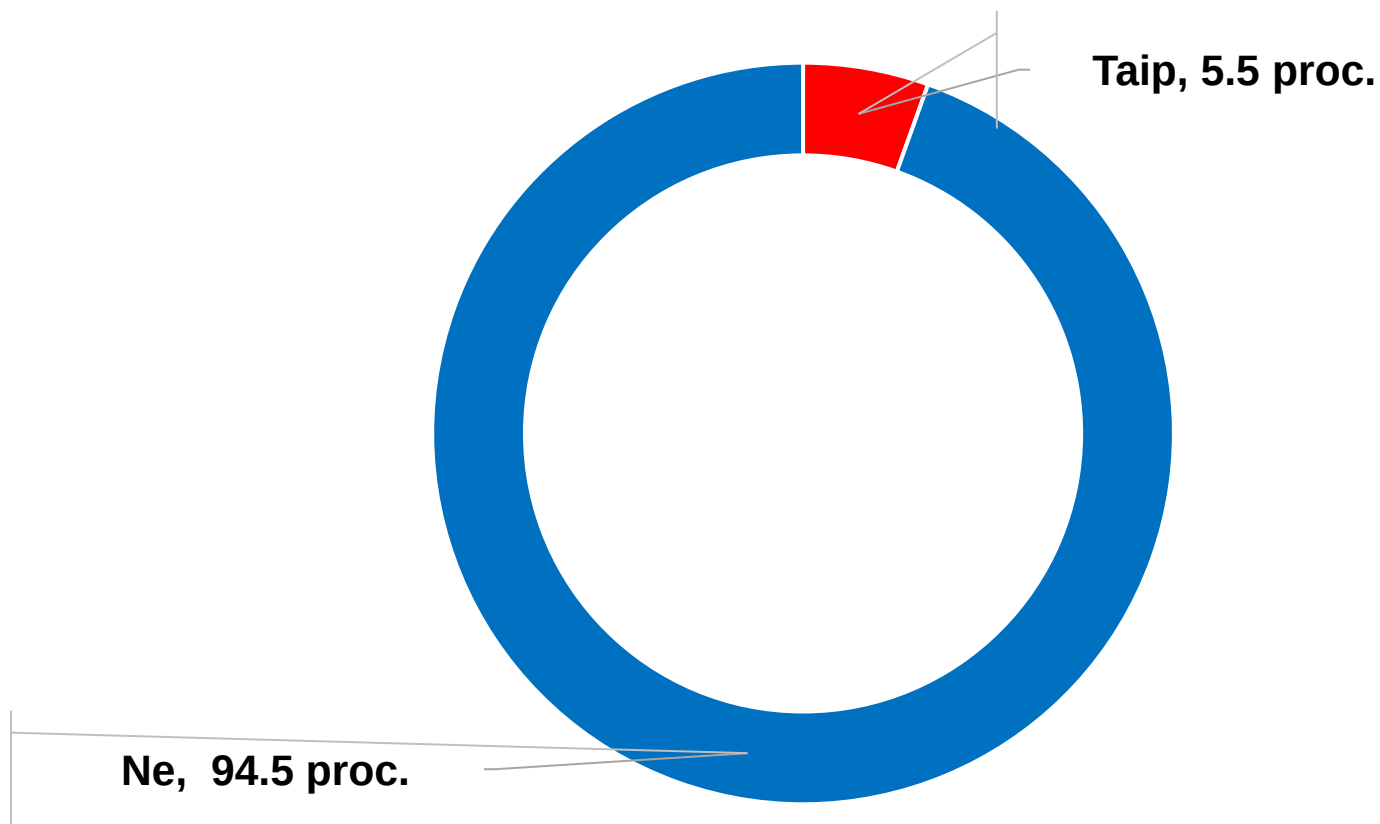

PATIRTIS DĖL SIŪLOMO KYŠIO

- ❑ Iš apklausoje dalyvavusių 420 respondentų, **41** respondentui (9.8 proc.) yra žinomas bent vienas atvejis, kai per pastaruosius du metus maitinės darbuotojas maitinėje paėmė neteisėtą atlygį.

PATIRTIS DĖL SIŪLOMO KYŠIO

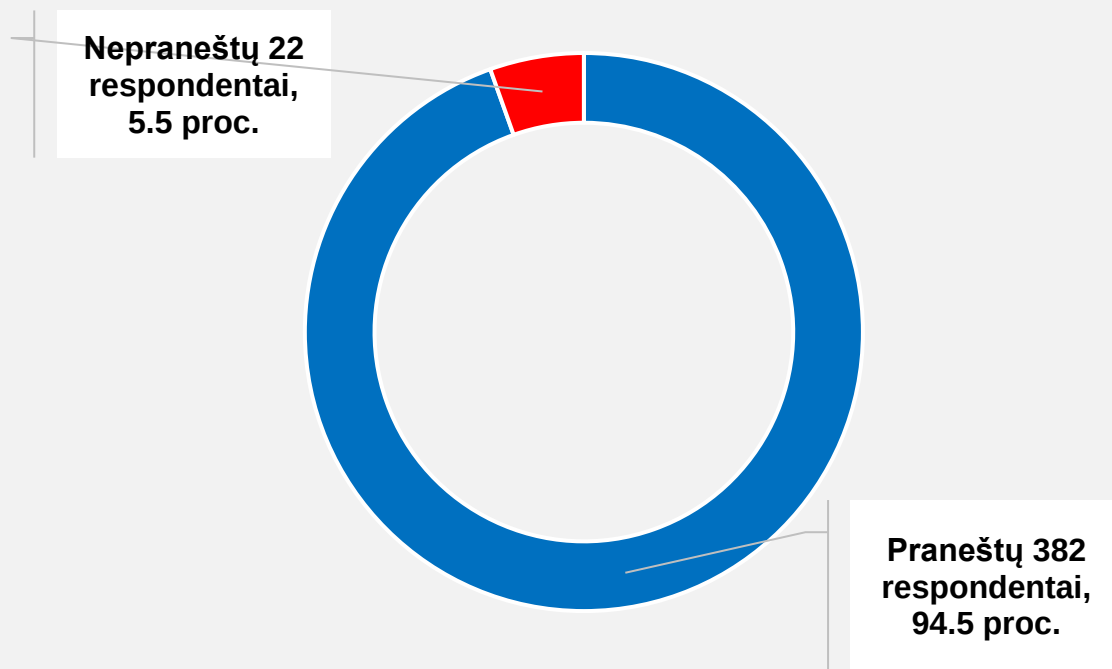

- ❑ **23** respondentai (*5.5 proc.*) nurodė, kad per pastaruosius du metus yra buvę situacijų, kai jiems vykdant pavestas funkcijas buvo siūlomas neteisėtas atlygis ar kitaip buvo susidūrę su korupcija darbe. Remiantis 2022 m. apklausos duomenimis, **77** respondantai (*23 proc.*) pripažino, kad jie buvo susidūrę su tokia situacija, kai jiems buvo siūlomas kyšis, ar kitaip buvo susidūrę su korupcija darbe.
- ❑ Lyginant 2022 m. ir 2024 m. atliktų apklausų duomenis, nustatyti gana ženklius pasikeitimai, tačiau tam galėjo turėti įtakos kiek pakoreguota šio klausimo formulė.

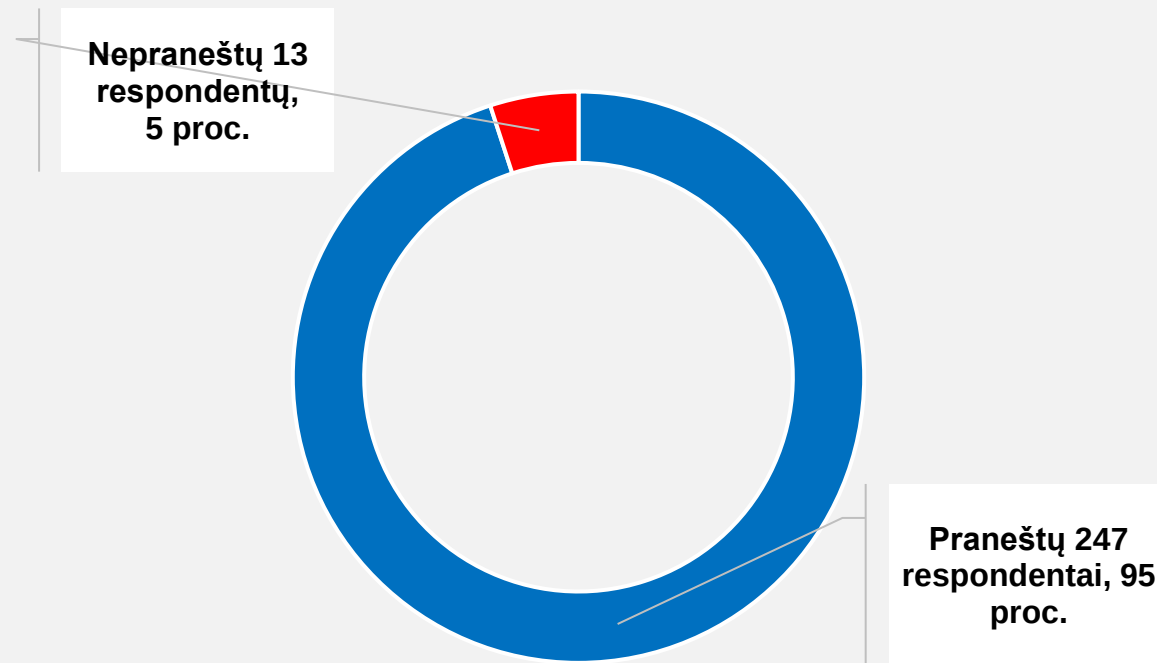
PASIRENGIMAS PRANEŠTI APIE KORUPCIJOS ATVEJUS

Ar Jūs asmeniškai praneštumėte, jei pats susidurtumėte su korupcija darbe ar apie Jums žinomą korupcijos atvejį?

2024 m.

2022 m.

- ❑ Didžioji dauguma respondentų (*net 94.5 proc.*) nurodė, kad jeigu susidurtų su korupcijos apraiškomis darbe, apie korupcijos atvejus praneštų.
- ❑ Remiantis 2022 m. atliktos apklausos duomenimis, taip pat didžioji dauguma respondentų praneštų, jeigu susidurtų su korupcija darbe ar apie jiems žinomus korupcijos atvejus (*95 proc.*).

APIE KORUPCIJOS ATVEJUS RESPONDENTAI PRANEŠTŲ:

- ❑ 2024 m. daugiau nei pusę respondentų (54.5 proc.) nurodė, jog praneštų Muitinės departamento Imuniteto tarnybai, taip pat nemaža dalis pažymėjo, kad praneštų savo tiesioginiam vadovui (41.1 proc.).
- ❑ 2022 m. vykdytoje apklausoje respondentai dažniausiai nurodė, kad apie korupciją praneštų tiesioginiam vadovui (40.5 proc.), antroje vietoje – Muitinės departamento Imuniteto tarnybai (39.9 proc.).
- ❑ Palyginus 2022 m. ir 2024 m. apklausų duomenis, matyti, kad yra išaugęs pasitikėjimas Muitinės departamento Imuniteto tarnyba, kuriai muitinės darbuotojai praneštų, jeigu susidurtų su korupcija, t. y. 14.6 proc. respondentų 2024 m. daugiau pažymėjo Muitinės departamento Imuniteto tarnybą, nei 2022 m.

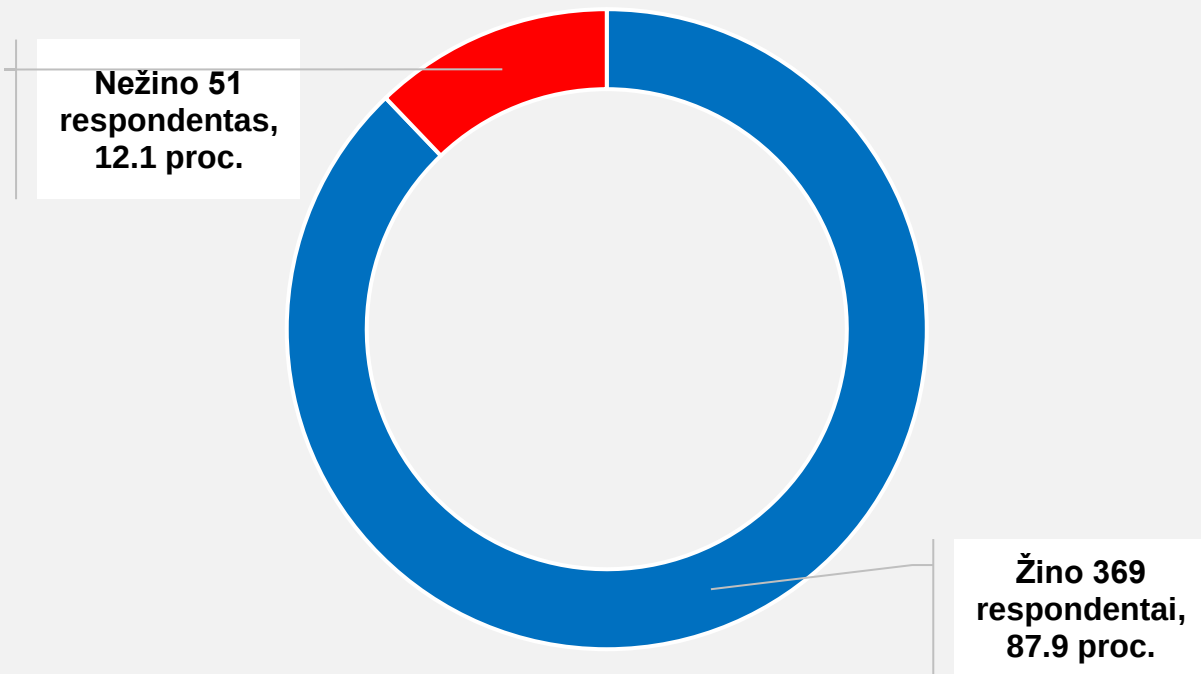
Respondentai, darbe susidūrę su korupcija, praneštų:	Atsakymą pasirinkusių respondentų skaičius
Muitinės departamento Imuniteto tarnybai	208 (54.5 proc.)
Tiesioginiam vadovui	157 (41.1 proc.)
Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai	6 (1.6 proc.)
Muitinės departamento generaliniam direktoriui	2 (0.5 proc.)
Kita: Muitinės kriminalinei tarnybai	2 (0.5 proc.)
Vidiniu informacijos apie pažeidimus kanalu	2 (0.5 proc.)
Pasitikėjimo telefonu	1 (0.3 proc.)
Reikia pildyti nustatytą formą	1 (0.3 proc.)
Ieškočiau informacijos	1 (0.3 proc.)
Tai priklausytų nuo to, kokiame lygmenyje įvyktų korupcijos atvejis	1 (0.3 proc.)
Dar nežinau	1 (0.3 proc.)

- ☐ Respondentų, kurie nurodė, kad susidūrus su korupcija darbe apie tai nepraneštų (22 *respondentai*), buvo papildomai prašoma nurodyti priežastis, kodėl nepraneštų. Priežastys, kodėl respondentai, susidūrę su korupcija darbe, nepraneštų, pateikta žemiau lentelėje.

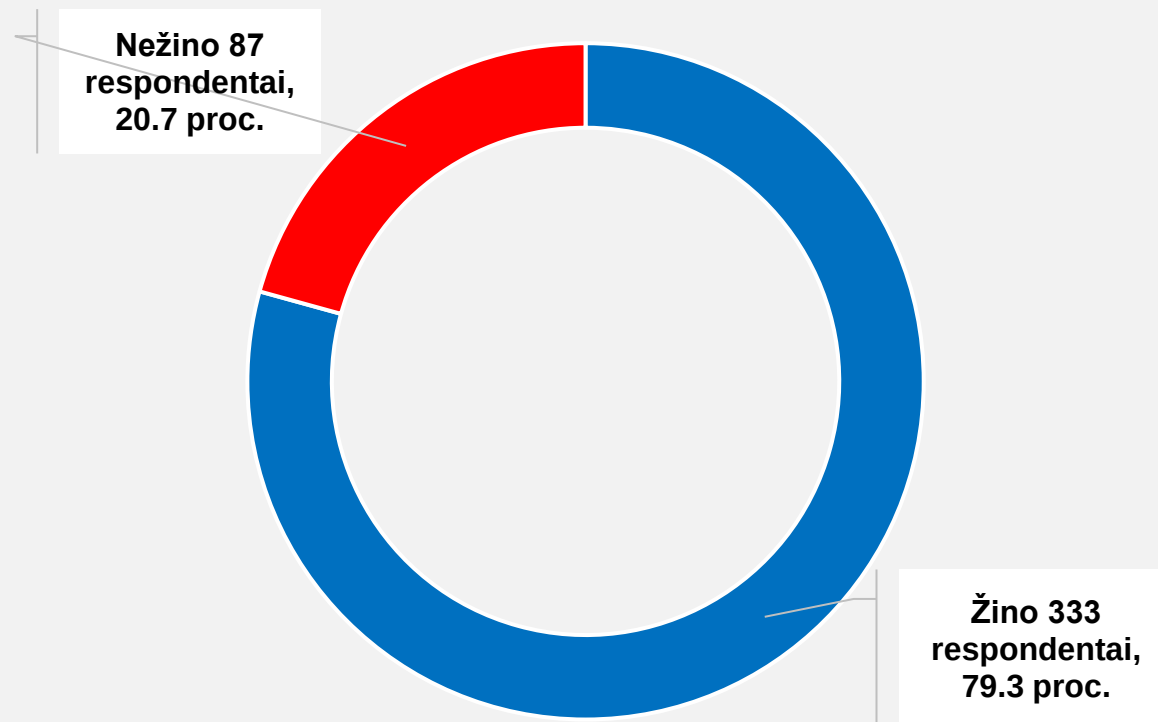
Priežastys, kodėl respondentai, darbe susidūrę su korupcija, nepraneštų:	Atsakymą pasirinkusių respondentų skaičius
Tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai	5
Visi žino apie tuos atvejus, bet niekas nepraneša	5
Nesijaučiau saugus pranešdamas	5
Nenoriu nieko išduoti, sukelti papildomų rūpesčių	2
Sunku pranešti ir tam reikia laiko	1
<i>Kita</i> : Nematau prasmės pranešti, nes atsisakyčiau bet kokio pasiūlymo	1
Nepatikimi asmenys dirba Imuniteto tarnyboje	1
Galiu klysti, išlieka tikimybė, kad bus nekaltai apkaltinta asmuo (asmenys)	1
<i>Kita</i> (respondentas nenurodė jokios priežasties)	1

VIDINIS INFORMACIJOS APIE PAŽEIDIMUS TEIKIMO KANALAS

❑ Ar žinote, kad Lietuvos Respublikos muitinėje yra vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas, per kurį muitinės darbuotojas gali pranešti apie galimai rengiamą, daromą ar padarytą pažeidimą (įskaitant korupcinį) muitinėje?

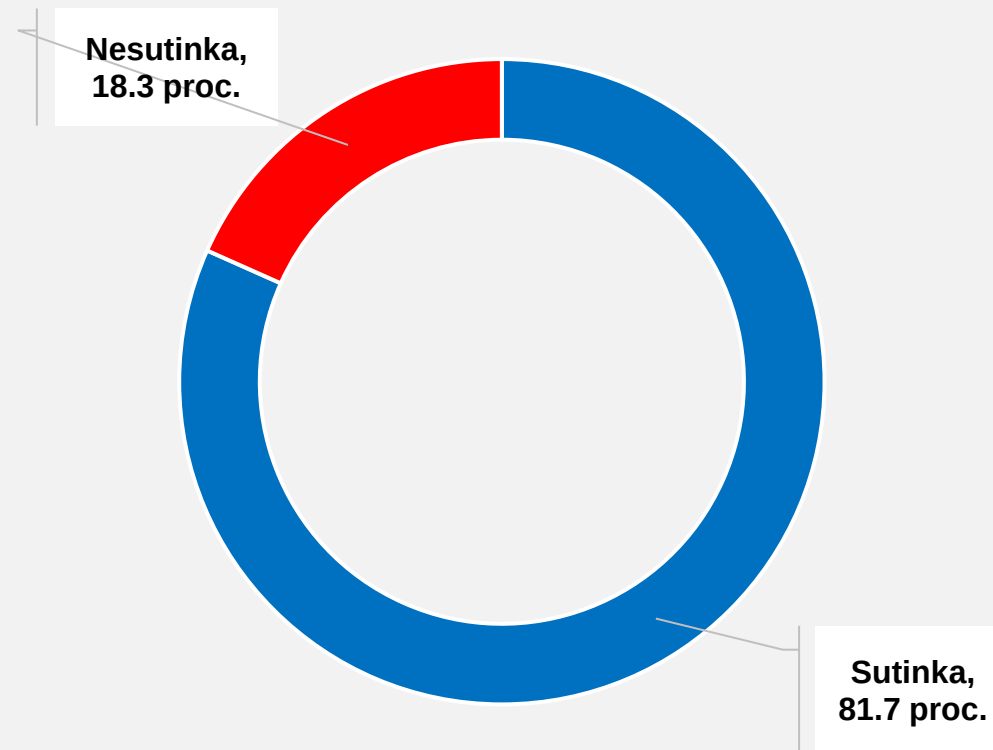
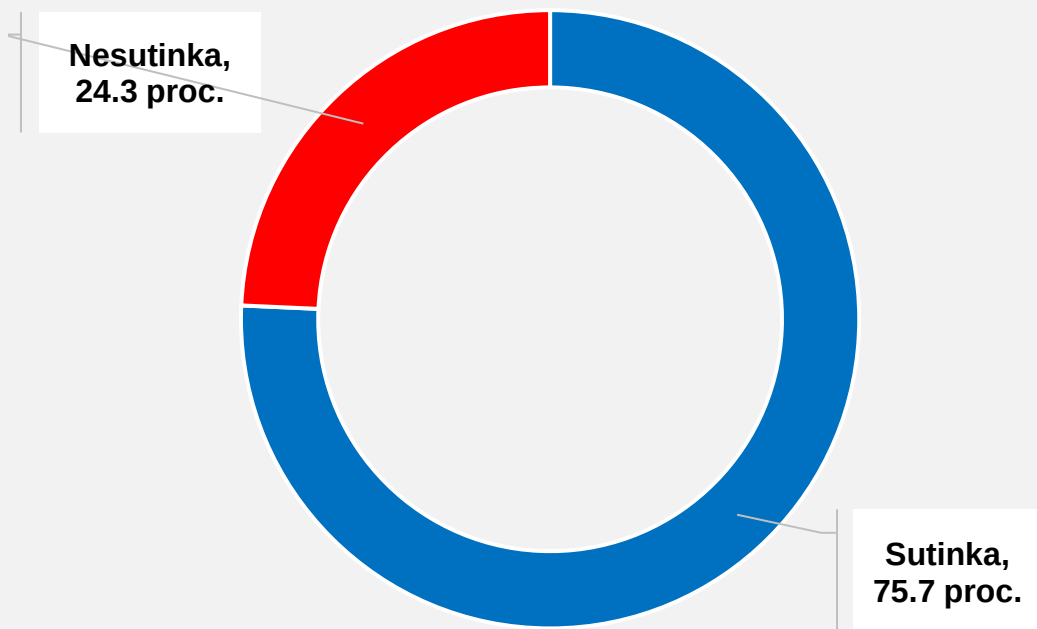

❑ Ar žinote, kad darbuotojui, pateikusiam informaciją apie pažeidimą Lietuvos Respublikos muitinėje per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, taikomas konfidencialumas nepriklausomai nuo to, ar darbuotojas bus pripažintas pranešėju?

Ar sutinkate su teiginiu „Man pranešus apie pažeidimą Lietuvos Respublikos muitinėje per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, būtų užtikrinamas mano konfidencialumas“?

Ar sutinkate su teiginiu „Paaiškėjus apie galimą korupcijos atvejį, šis atvejis Lietuvos Respublikos muitinėje būtų tinkamai ištirtas ir įvertintas“?

- ❑ Atlikus apklausą paaiškėjo, kad 318 respondentų (75.7 proc.) yra įsitikinę, jog pranešus apie pažeidimą muitinėje per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, jų konfidencialumas būtų užtikrintas, tačiau 102 respondentai manė priešingai.
- ❑ Su teiginiu „Paaiškėjus apie galimą korupcijos atvejį, šis atvejis Lietuvos Respublikos muitinėje būtų tinkamai ištirtas ir įvertintas“ sutiko 343 respondentai, 77 respondentai mano priešingai.

MUITINĖS VEIKLOS SRITYS, KURIOSE YRA DIDŽIAUSIA RIZIKA KORUPCIJAI PASIREIKŠTI

Muitinės veiklos sritys, kuriose yra didžiausia
rizika korupcijai pasireikšti

Atsakymą
pasirinkusių
respondentų
skaičius

Prekių muitinis tikrinimas	180
Viešieji pirkimai	87
Sulaikytų prekių naikinimas	23
Tarnybinės veiklos vertinimas	19
Ikiteisminių tyrimų atlikimas	15
Administracinių nusižengimų tyrimai	12
Tikrinimas po muitinio įforminimo	11
Konkursai į tarnybą muitinėje	10
Muitinės leidimų išdavimas	5

- ❑ Respondentai dažniausiai įvardijo dvi muitinės veiklos sritis, kuriose yra didžiausia rizika korupcijai pasireikšti. Net **42.9 proc.** respondentų mano, jog didžiausia rizika korupcijai pasireikšti yra **prekių muitiniame tikrinime**, ir **20.7 proc.** respondentų mano, kad didžiausia rizika korupcijai pasireikšti yra **viešuosiuose pirkimuose**.

GALIMOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO PRIEŽASTYS MUITINĖJE

Galimos korupcijos pasireiškimo priežastys Lietuvos Respublikos muitinėje	Atsakymą pasirinkusių respondentų skaičius
Mažas atlyginimas	171
Muitinės klientų netinkamas, neteisėtas elgesys	95
Nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas	47
Muitinės personalo netinkamas, neteisėtas elgesys	43
Teisės aktų spragos	27

- ❑ Respondentai dažniausiai įvardijo dvi galimas korupcijos pasireiškimo priežastis muitinėje, t. y. **40.7 proc.** respondentų mano, kad tai **mažas atlyginimas**, ir **22.6 proc.** respondentų mano, kad tai **muitinės klientų netinkamas, neteisėtas elgesys**.

**Sužinojai, pamatei ar susidūrei
su korupcija muitinėje – pranešk!**

8 800 555 44

pasitikek@lrmuitine.lt;

Kaip pranešti? Čia:

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
03209 Vilnius, A. Jakšto g. 1; www.lrmuitine.lt
[facebook.com/Lietuvosmuitine](https://www.facebook.com/Lietuvosmuitine)
<https://www.youtube.com/user/LietuvosMuitine>